

Rapport

över arkeologisk utredning på Kåddisheden.
Delar av Kåddis 4:12, 4:11, 4:9, 1:20, 1:19, 1:14,
Tjälamark 12:3 samt 3:34,
Umeå socken och kommun, Västerbottens län.

sept 1999

ERIK SANDÉN
STEN GARDESTRÖM

BAKGRUND

Kåddisheden används som infiltrationsbädd för älvsvatten till Forslunda vattenverk. Infiltrationen av älvsvatten sker från infiltrationsdammar nordväst om vattenverket. En utredning skall göras för att se om ytterligare områden skall tas i bruk för infiltration. Västerbottens museum AB genomförde en inventering 1997 (Länsstyrelsens dnr 223-2508-1997) där 13 fornlämningslokaler registrerades på området omedelbart norr om det nuvarande inventeringsområdet. VBB VIAK AB har därför beställt denna inventering av kultur lämningar och fornlämningar som har utförts av Västerbottens museum AB.

MÅLSÄTTNING

Målsättningen med inventeringen har varit att ge en samlad dokumentation av de kulturmiljövärden, främst fornlämningar, som finns inom det på kartan angivna området.

INVENTERINGSOMRÅDET

Inventeringsytan är 600-1200 m lång och 550 m bred. Höjden varierar mellan 30- 50 m över havet och marken utgörs huvudsakligen av sandig tallhed med strandvallar. Marken sluttar mot söder till öster. I områdets nordvästra del finns täktområden och infiltrationsdammar, dessutom har täktverksamhet i mindre skala förekommit under lång tid i olika delar av området.

METOD

Arbetet har utförts under vecka 38, 1999. Först kontrollerades tillgängligt kartmaterial och museets aktarkiv. Det fanns en uppgift om en lämning efter en forntida boplats (Raä nr 439) vilken bestod av fynd av skörbränd sten.

Fältarbetet utfördes av Erik Sandén och Sten Cardeström 20-22 sept 1999 (5 dags-verken). Malin Pantzare deltog även som arbetspraktikant den 20 sept. Fältmetoden bestod av okulär besiktning, provstick med jordsond samt grävande av provgröpar. Lämningar som påträffades markerades på ortofotokarta och en positionsangivelse i rikets nät togs med DGPS.

Eftersom området genomkorsas av vägar, stigar, ridspår och skidspår, bestod mycket av arbetet av att kontrollera mark där vegetationstäckets nötts bort eller banats av med traktor. Omfattande avbaning i samband med omdragning av skidspår har orsakat stora ytor med nya markskador som även kontrollerades.

RESULTAT

Sju lokaler registrerades, varav en var känd sedan tidigare (Raä nr 439).

Förteckning över fornlämningslokaler inom inventeringsområdet

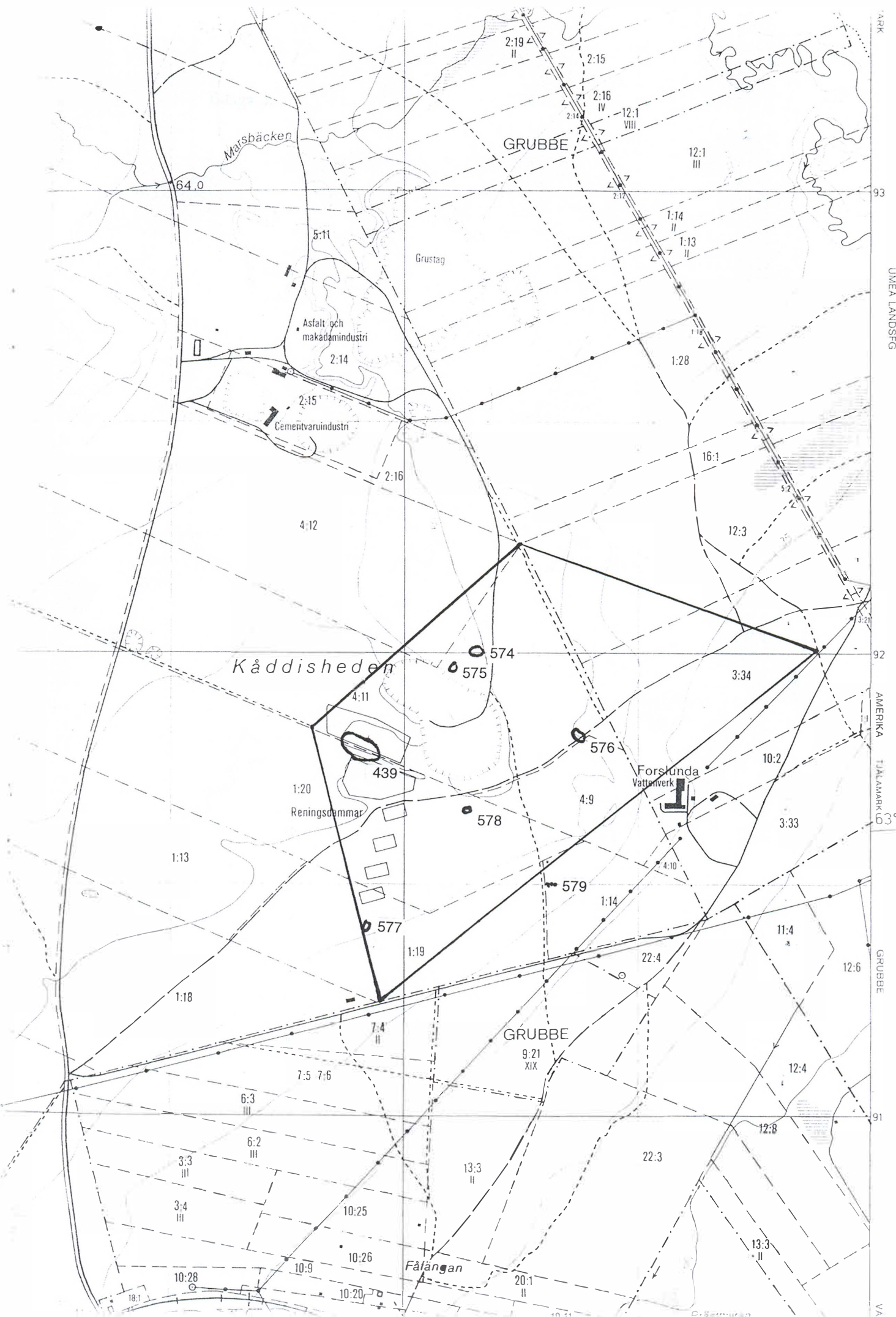
Raä nr	koordinat	fornlämningstyp
439		boplatslämning
574	1714156 / 7092001	boplatslämning
575	1714107 / 7091955	fyndplats
576	1714368 / 7091839	boplatslämning
577	1713917 / 7091424	boplatslämning
578	1714135 / 7091664	boplatslämning
579	1714301 / 7091500	boplatsgropar (3 stycken)

I bilaga 1 finns lämningarnas läge markerade på ekonomisk karta.
Detaljerad beskrivning av lämningarna finns i bilaga 2.

KOMMENTAR

De boplatslämningar som hittades låg högre än 40 m över havet och har en äldsta möjlig datering till ca 2500 före Kristus (neolitikum). De fynd som har gjorts ligger uteslutande i markskador och består av relativt små mängder skärvsten. Vid provgropsgrävning i anslutning till boplatslämningar kunde lämningen i två fall utökas (574, 576). Raä 575 består av skärvsten i schaktmassor som inte inte ligger i ursprungligt läge. Man kan inte utesluta att ytterligare fornlämningar finns under markvegetationen inom området då den enhetliga topografin gör att ingen del av området kan uteslutas.

Bilaga 1.

ARK
93
85
92
AMERIKA
TJÄLMARK
GRUBBE
VA

UMEA KN
UMEA SN
UMEA LANDSFG

63°52'

Marsbäcken

GRUBBE

Grustag

Asfalt och
makadamindustri

Cementvaruindustri

Kåddisheden

Forslunda
Vattenverk

1:20
Reningsdammar

Falängen

64.0

5:11

2:14

2:15

2:16

4:12

574

575

578

4:11

439

577

579

576

1:13

1:18

3:3

3:4

10:28

6:3

6:2

10:25

10:26

10:9

7:5

7:6

10:20

7:4

13:3

20:1

GRUBBE

9:21
XIX

10:11

2:19

II

2:15

2:16

IV

12:1

VIII

1:14

II

1:13

II

1:16

II

1:28

16:1

12:3

52

3:21

10:2

3:33

4:9

4:10

1:14

22:4

11:4

12:6

12:4

12:8

22:3

13:3

II

18:1

10:11

10:11

10:11

10:11

10:11

10:11

10:11

10:11

10:11

10:11

Bilaga 2.

Raänr 439	Socken Umeå		Namn		
Kommun Umeå	Landskap Västerbotten		Granskare	Bedömning (R)	
Art		Antal R 1	Koordinater	Möh lägsta	Möh högsta 50
Kartblad 1 20K 8c	Kartblad 2		Kartblad 3		
Reviderad	Dnr	Bearbetad av	Reg. datum	Andr. datum	Sign. inskr. Inskr. datum
N			97-11-27		ML 98-03-06
Fastighet Kåddis					

Orientering:

Längs äldre körväg och fastighetsgräns (VNV-ÖSÖ).

Terräng:

Ursprungligt markplan (äldre väg), i N och S omgivet av sandtag.

Undersökn o fynd:

Kommentar:

Anmälan. Ny fynd, Västerbottens museum, S. Sundström./97-11-27 RdS.

Utsträckningen är enligt anmälan karta, enligt dess beskrivning är boplatsen 60x30 m (VNV-ÖSÖ) stor.

Tidigare anteckningar:

Tradition:

Ändringar:

Allmän beskrivning:

Sakord, antal, beskrivningar:

Raänr **439 Umeå**

Nr 1: Boplatslämning (1 st)

Bedömn:

Boplatslämning. Inom ett ca 85x35 m (VNV-ÖSÖ) stort område påträffades i avbanade ytor måttligt med skärvsten och sparsamt med brända ben.

Fornlämningsregister

Umeå Raänr 574

Raänr 574	Socken Umeå		Namn		
Kommun Umeå	Landskap Västerbotten		Granskare ES	Bedömning R	
Art		Antal R 1	Koordinater 1714156/7092001	Möh lägsta 50	Möh högsta
Kartblad 1 20K 8c	Kartblad 2		Kartblad 3		
Reviderad N	Dnr 395/99	Bearbetad av	Reg. datum 1999-09-20	Andr. datum	Sign. inskr. ES
					Inskr. datum 1999-09-27
Fastighet Kåddis 4:11					

Orientering:

Terräng:

Svag sandig östsluttning, skogsmark, tallskog.

Undersökn o fynd:

Kommentar:

Tidigare anteckningar:

Tradition:

Ändringar:

Allmän beskrivning:

Sakord, antal, beskrivningar:

Raänr **574 Umeå****Nr 1: Boplatslämning (0 st)**Bedömn: **R**

Boplatslämning, okänd utsträckning. Inom angivet område, 20 m i diam hittades, i avbanade ytor, stig och i provgropar, enstaka till måttligt med skärvsten.

Fornlämningsregister

Umeå Raänr 575

Raänr 575	Socken Umeå		Namn		
Kommun Umeå	Landskap Västerbotten		Granskare ES	Bedömning I	
Art	Antal R		Koordinater 1714107/7091955	Möh lägsta 50	Möh högsta
Kartblad 1 20K 8c	Kartblad 2		Kartblad 3		
Reviderad	Dnr	Bearbetad av	Reg. datum	Andr. datum	Sign. inskr. Inskr. datum
N			1999-09-20		ES 1999-09-27
Fastighet Kåddis 4:11					

Orientering:

Terräng:

Sandigt krönläge i kant mot täkt

Undersökn o fynd:

Kommentar:

Tidigare anteckningar:

Tradition:

Ändringar:

Allmän beskrivning:

Sakord, antal, beskrivningar:

Raänr 575 Umeå

Nr 1: fyndplats (0 st)

Bedömn: I

Fyndplats, 5 m i diam. Inom angivet område påträffades enstaka skärvstenar i schaktmassor som banats av vid täktverksamhet.

Fornlämningsregister

Umeå Raänr 576

Raänr 576	Socken Umeå		Namn		
Kommun Umeå	Landskap Västerbotten		Granskare ES	Bedömning R	
Art	Antal R 1	Koordinater 1714368/7091839	Möh lägsta 450	Möh högsta	
Kartblad 1 20K 8c	Kartblad 2		Kartblad 3		
Reviderad N	Dnr	Bearbetad av	Reg. datum 1999-09-20	Andr. datum	Sign. inskr. ES
				Inskr. datum 1999-09-27	
Fastighet Kåddis 4:11					

Orientering:

Terräng:

Sandig östslutning med markerade strandvallar. skogsmark, tallskog

Undersökn o fynd:

Kommentar:

Tidigare anteckningar:

Tradition:

Ändringar:

Allmän beskrivning:

Sakord, antal, beskrivningar:

Raänr

576 Umeå

Nr 1: Boplatslämning (1 st)

Bedömn: **R**

Boplatslämning, 25x10 m (N-S). Inom angivet område påträffades i väg och i provgrop, enstaka till måttligt med skärvstenar.

Fornlämningsregister

Umeå Raänr 577

Raänr 577	Socken Umeå		Namn		
Kommun Umeå	Landskap Västerbotten		Granskare ES	Bedömning R	
Art		Antal R 1	Koordinater 1713917/7091424	Möh lägsta 45	Möh högsta
Kartblad 1 20K 8c	Kartblad 2		Kartblad 3		
Reviderad N	Dnr	Bearbetad av	Reg. datum 1999-09-20	Andr. datum	Sign. inskr. ES
					Inskr. datum 1999-09-27
Fastighet Kåddis 1:19					

Orientering:

Terräng:

Sandig Sydsluttning, skogsmark, tallskog.

Undersökn o fynd:

Kommentar:

Tidigare anteckningar:

Tradition:

Ändringar:

Allmän beskrivning:

Sakord, antal, beskrivningar:

Raänr **577 Umeå****Nr 1: Boplatslämning (1 st)**Bedömn: **R**

Boplatslämning, 5x25 m (N-S). Inom angivet område framkom i väg måttligt med skärersten.

Fornlämningsregister

Umeå Raänr 578

Raänr 578	Socken Umeå	Namn				
Kommun Umeå	Landskap Västerbotten	Granskare ES	Bedömning R			
Art		Antal R 1	Koordinater 1714135/7091664	Möh lägsta 45	Möh högsta	
Kartblad 1 20K 8c	Kartblad 2	Kartblad 3				
Reviderad N	Dnr	Bearbetad av	Reg. datum 1999-09-20	Andr. datum	Sign. inskr. ES	Inskr. datum 1999-09-27
Fastighet Kåddis 1:20						

Orientering:

I stig

Terräng:

Svag sandig sydsluttning, skogsmark, tallskog

Undersökn o fynd:

Kommentar:

Tidigare anteckningar:

Tradition:

Ändringar:

Allmän beskrivning:

Sakord, antal, beskrivningar:

Raänr 578 Umeå

Nr 1: boplatzlämning (1 st)

Bedömn: R

Boplatzlämning 5x10 m (NÖ-SV). Inom angivet område påträffades i en stig ca 10 små skärvtstenar.

Fornlämningsregister

Umeå Raänr 579

Raänr 579	Socken Umeå		Namn		
Kommun Umeå	Landskap Västerbotten		Granskare ES	Bedömning B	
Art	Antal R		Koordinater 1714301/7091500	Möh lägsta 40	Möh högsta
Kartblad 1 20K 8c	Kartblad 2		Kartblad 3		
Reviderad N	Dnr	Bearbetad av	Reg. datum 1999-09-20	Andr. datum	Sign. inskr. ES
					Inskr. datum 1999-09-27
Fastighet Kåddis 1:14					

Orientering:

Terräng:

Sandig SÖ sluttning, skogsmark, tallskog

Undersökn o fynd:

Kommentar:

Tidigare anteckningar:

Tradition:

Ändringar:

Allmän beskrivning:

Sakord, antal, beskrivningar:

Raänr 579 Umeå

Nr 1: Boplatsgrop (1 st) oval

Bedömn: B

Boplatsgrop? oval, 1,5x1 m (N-S) och 0,2 m dj. Omgiven av en vall, 0,5-0,8 m br och 0,1 m h. Beväxt med 1 tall. I vallen är 3 gamla stubbar.

6 m Ö om 1 är:

Raänr 579 Umeå

Nr 2: boplatsgrop (1 st) oval

Bedömn: B

Boplatsgrop? ov 1,6x0,8 m (N-S) och 0,3 m dj. Omgiven av en vall 0,5m br och 0,1 m h. Beväxt med 2 tallar. I vallen är 2 gamla stubbar.

12 m ÖSÖ om 2 är:

Raänr 579 Umeå

Nr 3: boplatsgrop (1 st) rund

Bedömn: B

Boplatsgrop?, närmast rund 1m i diam och 0,2 m dj. Omgiven av en vall, 0,5-1 m br och 0,1 m h. beväxt med 2 tallar. I vallen är 2 gamla stubbar.